

Fra Jens Aage Poulsen: Købmandens knægt, 1990. Side 118-126

Endelig oprandt dagen, hvor der var bragt så mange negre til Christiansborg, at Boomfeldt og bartskærene på kompagniets vegne ville købe de sundeste og mest arbejdsduelige. Peters vagthold skulle holde styr på slaverne og få dem bragt sikkert om bord.

I fæstningens gård vent de sømændene på, at Boomfeldt og slavekøbmændene fik snakket færdig om, hvordan handelen skulle foregå.

Langs murene stod grupper af soldater. Det var med at være på vagt, når de sorte blev lukket ud i gården. For få år siden var nogle slaver sluppet løs og havde overfaldet og dræbt soldaterne.

»Så kan vi begynde!« råbte Boomfeldt.

Peter skulle hjælpe med at hente det første parti slaver.

En soldat kom med et par lygter og låste døren til kælderen op. »Tag et par mundfulde frisk luft, inden I går derned,« sagde han.

De gik ned ad den fugtige stentrappe. Fra kælderrummene hørtes jernkædernes raslen og fortvivlede råb.

»Købmand, se så at få fundet din slavekasse, inden vi kradser af!« gispede soldaten og holdt sig for næsen.

Slavekøbmanden vimsede foran og låste op til et af rummene. Lygterne lyste på de rædselsslagne mennesker. Købmandens sorte hjælper råbte noget på et uforståeligt sprog. Kæderne raslede, og negrene kom på benene. Stadig lænket blev de jaget op i fæstningsgården, hvor de blev gjort begribelige, at de skulle sætte sig i en rundkreds.

Deres hud glinsede i den stærke sol.

»Palmeolie! Jeg kender jeres rævestreger,« sagde Boomfeldt til købmanden. »Og så har du vel dækket deres sår med aske.«

Slavekøbmanden rystede ivrigt på hovedet og forsikrede, at han skam var en ærlig mand.

»Lad mig se dem,« brummede Boomfeldt.

En spinkel kvinde blev løsnet af lænken. Hun rystede af skræk, da hun blev slæbt hen til Boomfeldt og bartskærerne. En af bartskærerne greb hende hårdt om kæberne og tvang hende til at åbne munden. »For dårlige tænder,« konstaterede han.

Slavekøbmanden vred sine hænder. »I skal få hende for sytten rigsdaler.«

Boomfeldt rystede på hovedet. »Næste!«

En ung, kraftig mand blev ført frem. Bartskærerne mærkede på hans arme og ben og undersøgte hans øjne, mund og kønsdele. Så nikkede han anerkendende. Her var en vare, som ville indbringe en god sum på Sankt Thomas.

»Fyrre rigsdaler,« krævede købmanden.

»Tredive,« tilbød Boomfeldt. »Ellers kan du sætte ham i lænker igen.«

Men Boomfeldt måtte give sig og betale fireogtredive rigsdaler. »Ole, Peter og Sivert, han skal mærkes,« beordrede han.

Først nu så Peter, at Krabben stod ved fæstningsmuren og varmede et jernstempel over en spritflamme.

Ole og Sivert sprang straks til og forsøgte at slæbe slaven af sted. »Skynd dig, Peter! Vi har ikke hele dagen,« sagde Sivert.

Modvilligt greb Peter om slavens arm. Et øjeblik fangede han det skræmte blik og ville slippe, men så tog han sig sammen. Den sorte er kun en hedning, den sorte er kun en hedning, måtte han gentage for sig selv, mens de trak den unge slave over til Krabben.

Synet af det rødglødende stempel gav slaven nye kræfter, og han kæmpede desperat for at komme fri.

»Hold fast!« hvæsede Krabben.

Peter lukkede øjnene.

Ekkoet fra skriget lød længe mellem murene, og en forfærdelig stank af brændt kød hang i luften.

Peter blev svimmel. Omtåget hjalp han sine to kammerater med at lægge fodlænker på slaven.

»Du vænner dig til det,« trøstede Ole.

»Næste!« Boomfeldt nikkede mod en ung kvinde, som bartskærererne havde sagt god for.

Peter, Ole og Sivert trak kvinden hen til Krabben. Hun knugede et sammenrullet stykke klæde ind til sig.

»Hvad helvede gemmer du der!« Krabben rev tøjbylten fra hende.

Kvinden skreg fortvivlet, da Krabben løftede hendes barn op over hovedet for at knuse det mod muren.

»Stop!« brølede Boomfeldt.

Krabben sænkede armene og så usikkert mod skipperen.

»Giv hende barnet!«

»Vi kan da ikke have det med,« mumlede Krabben og rakte barnet til moren, der var sunket ned på knæ og bedende rakte hænderne mod ham.

Boomfeldt vendte sig vredt mod købmanden.

»Du ved, at jeg ikke køber mødre med spædbørn.«

»Jeg vidste det ikke.« Købmanden vred sig. »Du får hende for ti rigsdaler.«

Boomfeldt kiggede på den unge kvinde, der hulkende knugede barnet ind til sig. »I orden.«

Krabben tog jernet for at brændemærke hende.

»Nej!« råbte Boomfeldt. »Hun er fri og kan gå.«

En forbløffet mumlen bredte sig. Skipper plejede ikke at være blødsøden.

Fortumlet kom kvinden på benene. På sit fremmedartede sprog forklarede købmandens hjælper hende, at hun kunne gå.

Tøvende bevægede kvinden sig mod porten, som om det ikke rigtigt var gået op for hende, at hun var

fri. Så satte hun i løb og forsvandt.

»Jeg har købt hende fri!« tordnede Boomfeldt til købmændene. »Gud nåde og trøste jer, hvis I kommer slæbende med hende igen!«

Boomfeldt købte to hundrede og fireogtredivende sunde negre på Christiansborg. Det var omkring det halve af, hvad skibet kunne laste. Det ærgrede ham, at han ikke kunne sejle direkte til De vestindiske Øer, men blev nødt til at fortsætte langs Afrikas kyst til andre fæstninger og handelsstationer for at få lasten fyldt.

Han vidste af bitter erfaring, at jo flere dage de sorte måtte tilbringe på skibet, des større var risikoen for at der udbrød dødelige epidemier.

Over Atlanten

Syv uger var der nu gået, siden »Christianus Quintus« havde lettet anker fra handelsstationen, Fida, på Afrikas kyst og sat kursen mod Sankt Thomas. De sidste af de i alt fire hundrede og syvogfyrre slaver var lænket til de hårde hylder i lastrummene; mænd og kvinder hver for sig.

I begyndelsen havde fortvivlede råb lydt fra lasten. Men efter nogle døgn hørtes kun den evige raslen af kæder og en mumlen fra skibets dyb.

Dækslugerne var erstattet med kraftige trådnet, så frisk luft kunne trænge ned i de overfyldte lastrum.

Nogle af matroserne havde prøvet at overtale Boomfeldt til at sætte lugerne på igen. For det var ikke kun stanken af urin, bræk og afføring, der steg op gennem trådnettet. Lopper og lus havde formeret sig til store hærskarer, der vrimlede op fra dybet. Lukaferne var så levende af utøj, at mændene ikke kunne falde i søvn. Natten lang lå de og kradsede sig og bandede over de sviende bid.

Men Boomfeldt ville under ingen omstændigheder efterkomme matrosernes ønske. Hvis lugerne blev lukket, så der ikke kom frisk luft ned i lasten, ville dødeligheden blandt slaverne stige. I forvejen var det galt nok, at atten af dem var døde og kastet i havet.

»Gennemryg lastrummene og lukaferne,« foreslog Boomfeldt. »Det hjælper.«

Med mellemrum lagde så Peter eller en anden af dæksdrengene glødende jernstykker i eddikespande, der blev sat ned i lasten. Den bidende damp fik slaverne til hoste og gispe efter vejret. Det hjalp da også noget, men efter kort tid var mængden af utøj lige så stor som før.

»Slaverne skal fodres,« råbte kokken. Dæksdrengene og letmatroserne, der skulle give slaverne mad, mødte i kabyssen for at hente de store trætrug med den ubestemmelige blanding af udkogt flæsk, bønner, gryn og palmeolie.

Peter og Ole hjalp hinanden med at bakke det skvulpende trug ned ad den stejle trappe.

De standsede ved foden af trappen for lige at vænne sig til den ubehagelige stank. Fra dækslugerne stod støvfylde søjler aflys, der bevægede sig hen over det skidne gulv i takt

med skibets rulninger.

Længere inde i lastrummet overvågede to bevæbnede matroser nogle slaver, der var sat til at gøre rent.

»Ville du bytte med ham?« grinede Ole og nikkede mod en slave, der med en spartel skræbde hylderne rene.

»Nej, fy for pokker.« Peters mave krympede sig ved tanken. Han havde set de syge slavers hylder, hvor afføring og opkast i en glat og slimet masse trægt sivede ned ad plankerne.

Slaverne bankede utålmodigt på hylderne og rakte blikskålene frem.

»Lad os få det overstået.« Peter hankede op i madtruget.

»Puh,« sukke Ole, da han og Peter igen var kommet op på dækket og tog en pause ved rælingen. »Endelig en mundfuld frisk luft.«

Peter nikkede fraværende. Gid de snart kom til Sankt Thomas. En nagende tvivl var vokset i ham. Selvom negrene var hedninge, var de trods alt en slags mennesker. Var det nu også rigtigt at gøre dem til slaver og sejle dem tusinde mil over havet til fremmede øer? Han fortrød, at han havde taget hyre på et slaveskib.